

ומבארת הגמרא מהיכן אנו למדים מהפסוק דלעיל נזקי שן ורגל.

ותניא: "ושלח" — זה הרגל.

וכן הוא אומר בישעיה [לב כ] **"משלחי רגל השור והחמור"**. הרי ששילוח הוא לשון של רגל בהמה.

"ובער" — זה השן.

וכן הוא אומר במלכים א [יד י] **"כאשר יבער הגלל [השן], שלפעמים היא מגולה ולפעמים מכוסה. או מלשון "גללים", שעל ידי אכילת השן נעשים הגללים] עד תומו"**. הרי ש"ביעור" הוא מלשון אכילת בהמה.

וחזורת הגמרא ואומרת: **טעמא** שהוא חייב בשן ורגל, משום **דעביד כעין "ושלח" "ובער"**, שפשע בשמירה.

הא לא עביד כעין ושלח ובער, אלא שמר מעט, **לא!** אינו חייב בנזקיהם.

אמר רבה: מתניתין נמי דייקא, שרק בשן ורגל די בשמירה פחותה, ולא כדעת רבי יהודה שבכל שור המועד די בשמירה פחותה.

הא כפהו, ואפילו רק במכסה, **פטור** עליו. ולא הצריכה התורה שיסתום את הבור בעפר [שזו שמירה מעולה] אלא הסתפקה בכיסוי בעלמא, דהיינו שמירה מועטת.⁽⁸⁾

ב. אש — דכתיב "שלם ישלם המבעיר המבעיר את הבערה". ומשמע, שאינו חייב על נזקי האש **עד דעביד "כעין מבעיר"**, שיפשע הבעלים לגמרי בשמירת האש. והרי הוא כאילו הבעיר בעצמו את הבערה. אבל אם רק שמר מעט על האש, אינו חייב בנזקיה.

ג. שן — דכתיב "כי יבער איש שדה או כרם ושלח את בעירה, ובער בשדה אחר" [וסוף הפסוק מדבר בנזקי שן, כפי שהגמרא תבאר להלן]. ומשמע, שאינו חייב על נזקי שורו באכילת שדה אחר **עד דעביד כעין "ובער"**, שיפשע בשמירתה, והרי הוא כאילו האכילה בידים משדה אחר, אבל אם שמר, ואפילו מעט, אינו חייב על נזקי שן.

ד. רגל — דכתיב "ושלח את בעירה" [שמדבר בנזקי רגל כדלהלן], ומשמע שאינו חייב בנזקי רגל **עד דעביד כעין "ושלח"**, שיפשע בשמירתה, וכאילו הוליך בעצמו את הבהמה על שדה חבירו והזיקה את השדה. אבל אם שמר מעט, שוב אינו חייב בנזקי הרגל.

שמירה מועטת, מסתמא לא החמירה עליו שיכסהו בכיסוי מעולה יותר מהראשון, הוא הדין בכורה בור, שדי לו בכיסוי מועט. ועוד כתבו התוס', שמרש"י משמע שכל כיסוי הוא בכלל שמירה מועטת, עד שיסתום בעפר.

8. תוס' הקשו, הרי יתכן שאכן צריך כיסוי מעולה הרבה, שהוא שמירה מעולה.

ותירצו, שהרי התורה לא הצריכה שיסתום את הבור בעפר, ואם כן גם כיסוי מעולה אין צריך שכיסוי מעולה הוא כמו סתימה בעפר.

ועוד תירצו, שהכתוב הווה כורה לפותח, וכשם שהפותח בור שהיה מכוסה בכיסוי של